

CALEA MĂNTUIIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

Binecuvintează, Doamne, curgerea anului bunătății Tale

EDITORIAL

Anul Nou și importanța înțelegerii și a sfințirii timpului

Din nou, întreaga umanitate se află în pragul Noului An sau chiar a pășit deja în primele zile ale celui Nou, cu o deosebită emoție, pentru unii, cu îngrijorare sau cu temere pentru alții. Dar, indiferent de simțământul pe care l-au avut oamenii în preajma intrării în Noul An - 2017 - creștinii trebuie să privească cu speranță spre viitor, dar, nu mai puțin, ei nu trebuie să intre în cel Nou într-o stare de indiferență, de insensibilitate, de monotonie și de plictiseală, ci într-o stare de trezvie sufletească, de emoție creatoare și de multă responsabilitate pentru timpul ce stă înaintea. În acest sens, Biserica veghează pașii oamenilor, pentru ca trecerea peste ani, adică, părăsirea Anului Vechi și pășirea în cel Nou, să aibă loc în mod firesc, cu bucurie, cu lumină și cu dorința de a face binele, însoțind în acest sens pe fiii ei duhovnicești cu rugăciunea și cu călăuzirea ei binecuvântată.

Așadar, la trecerea în Noul An, Biserica se roagă pentru toți membrii ei, și chiar pentru lumea întreagă, pentru ca Dumnezeu „să binecuvinteze începutul și curgerea anului ce a început, cu harul iubirii Sale de oameni și să ne dăruiască vremuri de pace și bună liniște văzduhului și viață fără de păcate, cu sănătate și îmbelșugare”. De asemenea, este important, ca toți credincioșii să fie înnoiți în Noul An prin duhul dumnezeiesc cel drept și El „să ne întărească în dreapta credință și să ne facă grabnici spre lucrarea faptelor bune și spre împlinirea tuturor poruncilor Sale” (vezi: *Slujba Învierii. Carte de Tedeum*, București 1998, p. 175-176).

Pentru ca acest lucru de maturitate spirituală să se întâmple,

creștinii trebuie să-și rememoreze semnificațiile timpului; ei trebuie să ajungă la o înțelegere creștinească a lui și apoi, să purceadă la valorificarea lui nu numai într-un sens material și al trăirilor imediate, mijlocite de simțuri, ci trebuie să vadă în ce măsură timpul este o realitate sau o categorie filosofică oarecare, cu o legătură directă cu existența omului și a împlinirii menirii lui pe pământ. În viziunea Bisericii, întemeiată pe Revelația lui Dumnezeu, timpul nu este o realitate autonomă la modul absolut, ci este ceva, care a apărut din voia cea bună și sfântă a lui Dumnezeu, prin acea expresie biblică: „La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul” (Facere 1, 1).

Începutul creației însăși reprezintă și începutul timpului. Astfel, timpul este în voia lui Dumnezeu sau în „mâna Lui”, Care îl poate activa atunci când dorește El. Aceasta înseamnă, că timpul este legat de veșnicia lui Dumnezeu și nu împotriva acestei veșnicii. „Timpul nu e ceva contrar eternității, o cădere din eternitate, dar, nici o eternitate în desfășurare. Eternitatea dumnezeiască, ca viață în plenitudine, ca dialog al iubirii eterne și desăvârșite între subiecte care sunt perfect interioare unul altuia, poartă în ea posibilitatea timpului, iar, timpul, posibilitatea împărtășirii de eternitate, fapt care se poate actualiza în comuniunea cu Dumnezeu prin har” (Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1978, vol. I. p. 177).

Continuare în pagina 2
Pr. Ioan TULCAN

Anul Nou ca prilej de înnoire duhovnicească

Ziua de 1 ianuarie a fiecărui an ne prilejuiește bucuria începutului unui nou an civil, anul bisericesc începând întotdeauna la 1 septembrie, deci cu trei luni mai devreme. Sfârșitul unui an și începutul altuia nou este un binecuvântat prilej de meditație asupra rostului și sensului trecerii noastre prin istorie. Și de bună seamă că rostul nostru aici și acum, nu poate fi văzut decât în Dumnezeu și în așezarea vieții noastre în El. Înțelegând lucrurile altfel, viața aceasta perenă, perisabilănu duce spre niciunde, iar sfârșitul ei pare o mare nenorocire, pentru că nimic nu poate urma după ea. Văzând însărostul vieții noastre în Dumnezeu, înțelegem că suntem destinați veșniciei, pentru că veșnic este Dumnezeu, iar capătul vieții acesteia pământești nu este decât binecuvântatul început al Vieții celei noi, veșnice și netrecătoare. Anul nou însemneazăașadar o nouă măsură a trecerii noastre, către veșnicia lui Dumnezeu, în care nădejde stăm și al cărui dor îl purtăm în inimile noastre. Anul nou este prilej de înnoire a vieții noastre duhovnicești, întru așteptarea întâlnirii pentru veșnicie cu Dumnezeu, temeiul vieții noastre.

Ziua Anului Nou este zi de Praznic Împărătesc, în care sărbătorim Tăierea Împrejur cea după trup a Domnului. Sensul Tăierii Împrejur a Domnului și a punerii numelui Său Iisus, este tocmai semnul mântuirii lumii în și prin Hristos. Hristos mântuiește lumea, sau vine spre mântuirea ei, se arată ca fiind Mântuitor încă din primele clipe ale venirii Sale în lume. Tăierea Împrejur după trup a Domnului, departe de a fi doar împlinirea unui simplu act ritual vechi-testamentar, reprezintă, mult mai adânc, „tăierea greșelilor muritorilor”, adică dezlegarea celor de sub osânda păcatului.

Faptul că Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat S-a tăiat împrejur după trup, la 8 zile după Nașterea Sa, este marele act al smereniei Sale, semnul lăsat de El în

lume, care ne arată că noi creștinii trebuie să ne „tăiem duhovnicește împrejur” „la urechi și la inimă” pentru a pricepe taina aceasta a trecerii noastre prin timp, deci a înaintării noastre către veșnicie.

Iar această tăiere „duhovnicească” împrejur înseamnă de fapt înaintarea noastră, urcușul neîncetat către cereasca Împărăție.

Tot în ziua de 1 ianuarie îl cinstim pe cel mare între ierarhi, pe Sfântul Vasile cel Mare, strălucitul Arhiepiscop al Cezareii Capadociei, luminatul teolog și scriitor bisericesc, filantropul desăvârșit, care a luminat asemenea unui soare pe cerul Bisericii, în secolul al IV-lea. Pentru a înțelege personalitatea atât de complexă a acestui dumnezeiesc și Sfânt Părinte, vom reda câteva gânduri ale prietenului său apropiat, Sfântul Grigorie Teologul, despre procesiunea cu care Sfântul Vasile a fost condus la înmormântarea sa pe ultimul drum pământesc: „Acest bărbat sfânt a fost purtat pe brațele sfinților. Care mai de care se silea să pună mâna sau măcar să atingă, unul poala veșmântului, altul umbra, altul năsălia pe care era purtat sfântul, căci ce putea fi mai sfânt decât trupul lui? Alții se îmbulzeau să se apropie măcar de cei ce-l purtau, alții ca măcar să-l privească, în credința căși aceasta le poate fi de folos. Se umpluseră piețele, porticele, etajul al doilea și al treilea, de cei ce-l petreceau, unii mergând înainte, alții în urmă sau alături de ei, înghesuți unii în alții. Erau multe zeci de mii, de toate neamurile, de toată vârsta, unii chiar necunoscuți. Cântările de psalmi erau înăbușite de plânsete, iar tăria de suflet a tuturor era biruită de durere. Era o adevărată întrecere chiar între necreștini, păgâni, e vrei și străini. Căci și ei se întreceau cu noi în plâns, ca și cum cel care ar fi plâns mai tare ar fi dobândit și un mai mare folos...”

Continuare în pagina 2

Pr. Lucian FARCAȘIU

Din sumar

- ▶ Icoana Tăierii Împrejur a Domnului
pagina 2, Sorin Gheorghe Săplăcan
- ▶ Botezul copiilor, temeuri scripturistice și patristice
pagina 3, Florin Avram
- ▶ Colindul sfânt și bun – vestire a Nașterii Domnului
pagina 3, Pr. L. Farcașiu
- ◆ Știri
pagina 4

Anul Nou ca prilej de înnoire duhovnicească

Urmare din pagina 1

Cu greu trupul a fost smuls din îmbulzeală, care aproape strivise și pe cei ce-l duceau, și așa a fost redat mormântului părinților săi, adăugându-sepreoților arhiereul, predicatorilor glasul cel puternic, care răsună încă în urechile mele, în sfârșit, adăugându-se martirilor un nou martir. Iar acum, el este desigur în cer, unde aduce jertfe pentru noi și se roagă pentru popor, căci deși ne-a părăsit, nu ne-a părăsit de tot". Cuvântul Sfântului Grigorie se încheie cu o rugăciune adresată Sfântului Vasile, rugăciune în care se evidențiază cinstirea și admirația de care se bucura Sfântul Vasile din partea poporului drept slăvitor, îndată după plecarea sa din lumea aceasta vremelnică.

Iată sfârșitul cuvântului Sfântului Grigorie: „Tu însă, ființă sfântăși dumnezeiască, privește de sus spre noi pe îmbolditorul trupului, care ne este dat de la Dumnezeu pentru înțeleptireanoastră spre ceea ce ne este mai folositor, iar după ce ne vom muta din această viață, primește-neși pe noi acolo, în corturile tale, pentru ca trăind și contemplând împreună Sfânta și Fericita Treime, mai desăvârșit și mai clar decât acum, când numai într-o slabă măsură ne putem pătrunde de reflexul Ei, să ne oprim acolo cu dorințele noastre, după ce am dobândit această fericire ca răsplată pentru luptele pe care le-am dat sau pentru atacurile pe care le-am respins". Cuvintele acestea patristice, sunt ilustrarea vie a chipului în care noi creștinii, după chipul sfinților lui Dumnezeu ne putem înnoi duhovnicește, tăindu-ne împrejur inima și sufletul, lepădând înțelesurile cele slabe ale lumii și într-armându-ne cu Dumnezeiescul dor, cel după Dumnezeu.

Printr-o astfel de înnoire duhovnicească și facere a noastră după chipul sfinților, vor putea străluci și chipurile noastre, alături de chipurile dreptilor din ceruri, în Liturgia cosmică a doxologiei Stăpânului timpului și al istoriei.

Anul Nou și importanța înțelegerii și a sfințirii timpului

Urmare din pagina 1

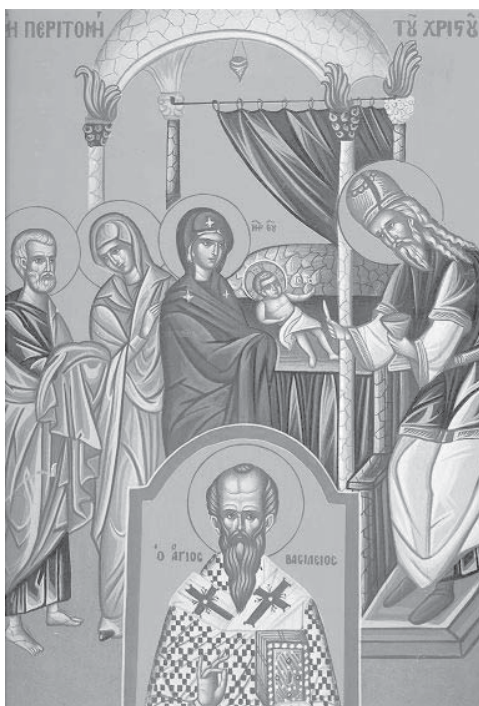
În felul acesta, timpul este, într-un fel, călăuzit de eternitate, sau, altfel spus, își află împlinirea lui supremă, atunci când este văzut și activat în direcția eternității.

Destinul sau scopul ultim al întregii creații, și, cu deosebită accentuare, al omului, este acela de a se împărtăși de veșnicia lui Dumnezeu, prin parcurgerea sau suportarea timpului, dar, această suportare a timpului este înțeleasă ca efort continuu, în vederea împărtășirii din veșnicia lui Dumnezeu, cu ajutorul harului Său. Deci, prin har, ca energie sfințitoare, ce vine de la Dumnezeu, oamenii credincioși se împărtășesc de veșnicia lui Dumnezeu. În mod excepțional, sfinții au fost aceia, care au „gustat” din eternitatea lui Dumnezeu, punând timpul vieții lor în legătură permanentă cu Dumnezeu. Pentru ei, timpul s-a transfigurat încă de aici, de pe pământ, sub razele luminoase și calde ale Duhului dumnezeiesc.

În această lumină, Biserica dorește să însoțească mădularele ei prin timpul Noului An. Dorința Bisericii în acest sens, trebuie să întâlnească dorința oamenilor, care să folosească timpul nu într-un mod îngust și egoist, ci, deschizând timpul, în sus, spre veșnicia dumnezeiască. Acest lucru este posibil

în măsura în care oamenii conștientizează menirea lor existențială, care nu este aceea, de a se lăsa înghițiți de timp, ci de a deschide timpul, spre veșnicie, punându-se în legătură cu Dumnezeu Cel veșnic. Iar, punerea în legătură cu Dumnezeu are loc la fiecare rugăciune personală a credinciosului, făcută cu credință și cu dragoste, și, mai ales, participând la viața de rugăciune și de credință a Bisericii. În aceasta, credincioșii fac împreună experiența veșniciei, prin slujbele ei, și, îndeosebi, prin Sfânta Liturghie, când Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh coboară în mijlocul oamenilor, făcându-i părtași la manifestarea acestei Împărății.

În timpurile pe care omenirea le trăiește astăzi, este de importanță majoră evaluarea timpului, înțelegerea lui și folosirea lui nu numai pentru a dobândi cele necesare vieții pământești, ci, în egală măsură, în direcția dobândirii veșniciei lui Dumnezeu sau pentru a fi în comuniune de viață și de iubire cu Dumnezeu și cu veșnicia Lui. În aceasta constă, de fapt, adevărata fericire a omului pe pământ. Aceasta, deoarece timpul devine un dar de la Dumnezeu, pentru ca prin iubire, rugăciune, faptă bună și solidaritate, oamenii să devină, încă de pe pământ, cetățeni ai Patriei cerești veșnice.

Icoana Tăierii Împrejur a Domnului

(Luca 2, 21). Din această prezentare sumară a ceremoniei tăierii împrejur care a avut loc în viața lui Hristos, se vede clar că tăierea împrejur este strâns legată cu punerea numelui, pentru că atunci i S-a dat numele „Iisus”, care înseamnă „mântuitor”.

Deși icoana Tăierii Împrejura a Domnului nu este foarte mult pictată și utilizată, totuși ea apare în *Erminia picturii bizantine* unde este descrisă pictarea acesteia. Scena „tăierii împrejur” are loc în sinagogă, unde este omasă acoperită cu un baldachinși deasupra ei cădelniță de aur. Hristos este înfățișat ca prunc de opt zile pus pe spate pe un jeț de aur pe masă. Proorocul Zaharia, îmbrăcat cu podoabe arhieresti și cu mitră pe cap, ține în mâna dreaptă un cuțit și cu mâna stângă desfașă pe Mântuitorul. Fecioara Maria și Iosif stau de-o parte privind pe Hristos cu umilință (Dionisie din Furma, *Erminia picturii bizantine*, Editura Sofia, București, 2000). Sunt și o serie de variații ale icoanei, mai rar întâlnite, în care Hristos nu este pe masă ci este ținut în brațe în fașa desfăcută, de către un bătrân, iar Proorocul Zaharia se află în fața Lui. În alte icoane Maica Domnului este cea care îl așază pe Hristos pe jețul de aur de pe masă sau dreptul Iosif se află lângă masă ținând pe Hristos, iar Fecioara Maria stă puțin în urma acestuia. Pentru a plini însemnătatea zilei de praznic sunt icoane ale Tăierii Împrejur a Domnului la care se adaugă icoana Sfântului Vasile cel Mare.

Tăierea împrejur se cuvine să o înțelegem din perspectiva teologiei chenozei, a deșertării de Sine, pe care a primit-o pentru mântuirea neamului omenesc Persoana a II-a a Sfintei Treimi, Fiul Lui Dumnezeu. Desigur, chenoza Lui

constă înainte de toate în Întrupare, în aceea că Dumnezeu Cel necreat Și-a asumat firea omenească creată. Această deșertare de Sine și pogorâre infinită a lui Dumnezeu se vede și în tăierea împrejur, de vreme ce Hristos a binevoit să primească întregă această grea încercare.

Teocentrismul icoanei se va opri nu atât asupra minunii mărginitului ce cuprinde Nemărginitul, cât, mai ales, asupra mărginirii de neînțeles a Celui care este fără de margini, asupra Iubirii Sale de oameni care îl coboară până la a-L face să ia chipul de Fiu al Omuluiși să se supună tuturor legilor omenești fiind într-o toate asemenea nouă afară de păcat. Astfel că Hristos a primit tăierea împrejur, ca să dovedească faptul că Și-a asumat firea omenească adevărată. Una din laudele praznicului subliniază acest lucru prin contraste cu multă, socotință cântărite: „Cel ce în chip de negrit, fără tăiere și fără stricăciune S-a născut din Tatăl ca un Cuvânt și ca un Dumnezeu din Dumnezeu, rămânând într-o neschimbata Dumnezeire, rabdă tăiere-împrejur cu trupul. Pentru aceasta Cel ce este mai presus de Lege, făcându-Se după Lege, izbăvește pe toți din blestemul Legii și binecuvântare de sus dăruiește.” (Antologhion, Editura Episcopiei Aradului, 2007).

Pe masă este așezat Pruncul născut de opt zile care nu mai este înfășat pentru a putea fi circumcis. Sinagoga, masa, fașa dată la o parte și însuși actul de tăierii-împrejur sunt semne ale golirii dumnezeirii, a pogorământului, sunt indicii ale chenozei Lui Dumnezeu, ale pogorării Sale, ale desăvârșitei smerenii a Lui, Cel Care, nevăzut după fire, se face, pentru om, văzut în trup, și se

supune Legii pentru a ne elibera pe noi de moarte și de păcat.

Iată cum în Icoana Tăierii Împrejur ne apar în fața ochilor cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Care Dumnezeu fiind în chip n-a socotit o știrbire a fi El întocmai cu Dumnezeu, ci s-a deșertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-se ca și un om. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moarte pe cruce. Pentru aceea și Dumnezeu L-a preînălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume; ca în numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești, și al celor de dedesubt. Și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl.” (Filipeni 2, 6-11).

Jețul de aur pe care este așezat pruncul semnifică tronul împărătesc, domnesc. Aceasta arată că nu este vorba de o chenoza radicală sau absolută, în sens de renunțare din partea Fiului lui Dumnezeu întrupat, de a-și pune în lucrare însușirile Sale dumnezeiești. Prin faptul că, Cuvântul S-a făcut trup (Ioan 1, 14), nici Cuvântul n-a ieșit din granițele dumnezeirii Sale și nici din măriile Sale proprii, demne de Dumnezeu, și nici trupul, pentru că s-a îndumnezeit, nu și-a schimbat firea lui și însușirile sale firești.

Pogorârea lui Hristos se face pentru noi pricină a ridicării. Prin Hristos dobândim naștere duhovnicească și înfiere adevărată. Așadar, tăierea împrejur a lui Hristos a deschis pentru noi tăierea împrejur a inimii, prin viața liturgică și prin nevoia devenind mădulare ale Trupului lui Hristos.

Sorin Gheorghe SĂPLĂCAN

Botezul copiilor, temeuri scripturistice și patristice

Sfântul Botez ne este absolut necesar pentru mântuire, el este în aceeași măsură necesar și copiilor, căci și ei au această stare de despărțire de Dumnezeu, prin nașterea lor din trup, deci și ei trebuie să treacă de la starea de născuți din trup și destinați pierzaniei la stare de născuți din apă și din Duh.

Ei nu au întinâciunea din păcătoarea lor personală, ci din naștere, doar Hristos se deosebește de noi ca om în privința aceasta: „că nu avem Arhieru care să nu poată suferi cu noi în slăbiciunile noastre, ci, ispitit întru toate după asemănarea noastră afară de păcat”(Evrei 4,15).

Viața nouă și veșnică cu Hristos nu o putem primi fără Botez, fără să murim în Botez, întru asemănarea morții Lui: „numai dacă ne-am făcut cu El o singură tulpină întru asemănarea

morții Lui, vom fi părtași și învierii Lui”(Romani 6,5). Copiii nu pot fi privați de această moarte cu Hristos. E drept că ei nu pot oferi lui Hristos mărturisirea credinței lor ca deschidere a ființei lor pentru sălășluirea lui Hristos în ea.

Însă copiii care sunt duși de mici pentru a fi botezați fac parte din familii cu fundament creștin, care pot da mărturie pentru aceștia, iar Părintele Stăniloae afirma: „dar ei fac parte dintr-o familie creștină trăitoare în Biserică”.

a. Temeuri scripturistice

Sfinții Apostoli au botezat familii întregi, care cuprindeau în mod concret și copiii: temnicerul din Filipi, s-a botezat el și toți ai lui (Faptele Apostolilor 16,33), de asemenea Lidia auzind Cuvântul lui Dumnezeu, s-a botezat ea și casa ei (Faptele

Apostolilor 16,15), Sfântul Apostol Pavel spune că a botezat casa lui Ștefanos (I Corinteni 1,16).

b. Temeuri patristice

Încă din primele veacuri creștine Sfinții Părinți, Părinții bisericești și Scriitorii bisericești au susținut și apărat botezul copiilor împotriva celor care îl tăgăduiau, argumentând necesitatea lui ca primă condiție de mântuire pentru fiecare om, inclusiv pentru copii, ca să fie scoși de sub stăpânirea păcatului și a celui viclean.

Sfântul Irineu, afirmă pe baza tradiției apostolice apropiate lui, că și pruncii se botezau.

Sfântul Grigorie de Nazianz mărturisește: „Ai copil? Să nu-și ia timp răutatea. Să fie sfințit din pruncie, să fie consacrat Duhului de la început. Te temi de pecete din cauza slăbiciunii

firii? Ce suflet mic și puțin credincios are mama aceasta! Ana a făgăduit pe Samuil încă înainte de a se naște și după ce s-a născut îndată la închinat și l-a crescut în haina preotească, netemându-se de om, ci crezându-se în Dumnezeu”.

Origen mărturisește că Biserica a primit de la Sfinții Apostoli tradiția de a boteza copiii.

Sfânta Biserică nu poate să respingă pe copii de la Botez pe motivul că nu-și pot exprima credința în Hristos. Pentru credința lor dau mărturie părinții și nașii care îi aduc la Biserică.

Avem și în Sfânta Scriptură exemple din care se observă cum Dumnezeu mântuiește pe unii pentru credința altora: vindecarea slugii sutașului din Capernaum (Matei 8, 5-13),

vindecă pe fiica femeii cananeence pentru credința mamei ei (Matei 15, 22-28), pe fiul lunatic, pentru credința tatălui său (Matei 17, 14-18).

Așadar, Taina Sfântului Botez are o importanță existențială pentru fiecare ființă umană, fiind dator să ne folosim darurile primite la Botez și să ne păstrăm haina neîntinată: „Trebuie cu toată puterea și cu tărie să ne păstrăm pe noi înșine curați de lucrurile întinate, ca să nu ne întorcem ca și câinele la vărsătura sa, și să ne facem iarăși pe noi robii păcatului”(Sfântul Ioan Damaschin).

Florin AVRAM

Domnul tuturor rabdă tăiere împrejur și taie ca un Bun greșelile celor muritori. Dă lumii, astăzi, mântuire, iar ierarhul Ziditorului, purtătorul de lumină și Dumnezeiescul preot al lui Hristos, Sfântul Vasile, se bucură întru cei de sus. (Condacul Praznicului Tăierii Împrejur a Domnului)

Cu învățăturile tale, Sfinte Vasile, ai udat toată lumea ca și cu o apă și ai semănat dogmele dreptei cinstiri de Dumnezeu; că Hristos, Izvorul vieții, S-a odihnit într-adevăr întru tine. Pe Acela roagă-L, ca cel ce ai dobândit îndrăzneală la Dumnezeu, să ne dăruiască nouă mare milă. (Sedealna Praznicului Tăierii Împrejur a Domnului)(Slujba Utreniei Nașterii Domnului, Și acum..., la Laude)

Cu prilejul marilor sărbători ale Nașterii Domnului, Anului Nou și Bobotezei colegiul de redacție al publicației „Calea Mântuirii” vă urează alese și călduroase felicitări, iar Pruncul Iisus să reverse asupra tuturor pacea, bucuria și mântuirea Sa.

Sărbători fericite, Anul Nou cu binecuvântare și bogate împliniri!

Redacția

Colindul sfânt și bun – vestire a Nașterii Domnului

La noi, la români, sărbătoarea Nașterii Domnului este bogată în tradiții și obiceiuri strămoșești, cum ar fi cel al colindelor, al umblării cu „steaua”, cu „vicleimul” sau „irozii”, și altele.

Dacă ne referim la obiceiul colindatului, foarte răspândit la poporul român, trebuie să precizăm de la început faptul că niciun popor nu a învăluit cu atâta poezie mistică Nașterea Mântuitorului. În colinde „respiră puternic duhul creștin și se păstrează neștirbită frăgezimea creștinismului primar... Conținutul lor, bogat în idei și imagini, constituie un adevărat catehism popular în care se înfățișează ascultătorilor dogma ortodoxă înveșmântată în straiul idilic și suav al versului românesc înaripat. Tematica colindelor este foarte variată, niciuna din învățăturile dogmei ortodoxe nefiind omisă din colindele noastre românești” (Arhimandrit Conf. Univ. Dr. Vasile Miron, *Sărbătorile Împărătești cu dată fixă în cinstea Mântuitorului. Istoricitatea, semnificația și importanța lor liturgică, religioasă și etnografică*, Editura Paideia, 2010, p. 87). Astfel, în ele găsim expusă învățătura despre păcatul originar, despre starea protopărinților noștri în Rai, despre așteptarea și venirea Mântuitorului, despre Nașterea și Întruparea Sa din Preacurata Fecioară. Tema întrupării, a coborârii sau a chezozei Fiului lui Dumnezeu la condiția

noastră umană este redată cât se poate de fidel în versurile colindelor. Ideea atotprezenței Fiului lui Dumnezeu și a lucrării Sale proniatoare în viața și sufletele noastre este și ea reflectată în mod patetic și sugestiv în versurile colindelor. Colindele subliniază de asemenea faptul că prin coborârea Fiului lui Dumnezeu pe pământ, omul a fost ridicat la cinstea cea dintâi, fiind restabilit în starea paradisiacă în care l-a așezat Ziditorul său la creație. Smerenia Mântuitorului a rodit mântuirea oamenilor și ridicarea lor la starea de fii ai lui Dumnezeu.

Colindele pun în evidență, pe de altă parte, evenimentul petrecut în Betleem cu peste două mii de ani în urmă. Astfel, chipul Pruncului Iisus culcat în iesle, potrivit imaginației creatoare a poporului român, a luminat întunericul nopții de Crăciun. La evenimentul minunat al nașterii Pruncului Iisus se asociază întreaga natură reînnoită și reînsuflețită, pentru că Nașterea Domnului reface legătura dintre cer și pământ. Staulul dobitoacelor se preface în palat strălucitor. Colindele grăiesc despre persecuția lui Irod și fuga Pruncului Sfânt cu Maica Domnului și cu Iosif în Egipt.

Alte colinde theologhiesc despre Pruncul Iisus, care este considerat de o ființă cu „Cel vechi de zile”, fiind mărturisit ca Dumnezeu adevărat, născut din Tatăl mai înainte de veci. Colindele arată și faptul

că zămislirea Lui s-a făcut prin lucrarea Duhului Sfânt, Întruparea sa având ca și scop mântuirea neamului omenesc din robia păcatului. Prin toate acestea, colindele grăiesc despre Dumnezeirea și mesianitatea Domnului nostru Iisus Hristos. Alte colinde se referă la faptul că Hristos, ca Dumnezeu și om, răscumpără oamenii și lumea prin Jertfa și Învierea Sa din morți (*Ibidem*, p. 87-89).

Se constată în colinde frecvența imaginilor solare și chiar unele elemente de raportare cultică la soare, aceste analogii făcând aluzie la „Soarele Dreptății, Hristos Dumnezeul nostru”, care a risipit întunericul necunoștinței și al înșelăciunii. Tocmai de aceea, Pruncul Iisus apare ca un soare dătător de lumină harică pentru sufletele noastre, fapt pentru care, întregul univers se bucură de venirea Lui.

Alte colinde grăiesc despre precinstirea Maicii Domnului și despre cinstirea sfinților. Astfel, „chipul uman al Maicii Domnului, ilustrat cu inegalabilă măiestrie în versurile colindelor, este chipul bătrânei noastre de la țară, plin de duiosie, neprihănit și plin de farmec, iar amestecul dintre dumnezeiesc și omenesc, atât de frapant întâlnit în colinde, redă expresia grăitoare a nevoii sufletești a țărânului român, de a-și apropia cât mai mult Dumnezeirea de înțelegerea sa” (*Ibidem*, p. 95).

În unele colinde găsim referiri chiar și

la Sfintele Taine, precum și la învățătura ortodoxă despre rai și iad, precum și despre judecata viitoare (*Ibidem*, p. 87).

Toate colindele de Crăciun vestesc lumii Praznicul luminos al bucuriei, al păcii și al înțelegerii între oameni, Praznicul împăcării omului cu Dumnezeu. Adresându-se tuturor categoriilor de credincioși colindele ortodoxe picură în sufletele noastre nectarul bucuriei sfinte, al păcii și al luminii dumnezeiești, a Pruncului Sfânt coborât din cer în ieslea Betleemului pentru mântuirea noastră.

Mesajul foarte multor colinde este unul familiar, adresându-se în mod direct sufletului credinciosului și îndemnându-l pe acesta să devină parte activă a evenimentului sfânt. Astfel, colindele ne cheamă să însoțim pe magi și pe păstori la Betleem, spre închinare și doxologie și să ne pregătim casele noastre pentru a face din ele o iesle curată și primitoare pentru Noul Născut, așternută cu flori de măr, cu cetină, cu rozmarin și busuioc.

Credincioșii ortodocși români, în colindele de Crăciun îl privesc pe Pruncul Sfânt ca pe propriul lor copil, învăluindu-l cu delicatețea și cu duiosia specifică dragostei lor părintești, acest fapt subliniind aceeași familiaritate a românului cu evenimentul sfânt al Nașterii Domnului.

Pr. L. FARCAȘIU

ȘTIRI

Concert de colinde la Seminarul Teologic Ortodox din Arad

Într-o atmosferă festivă, marți, 20 decembrie 2016, de Sfântul Ignatie Teoforul, Seminarul Teologic Ortodox din Arad și-a susținut tradiționalul concert de colinde, în Aula „Iarion V. Felea” a Facultății de Teologie Ortodoxă.

Și în acest an, liceul nostru a colaborat cu Colegiul Economic din Arad, desfășurând o activitate cultural-artistică deosebită, care a avut scopul de a promova cunoașterea și păstrarea obiceiurilor și tradițiilor românești, dar și poezia autentică românească, specifică Sărbătorii Nașterii Domnului.

La acest eveniment au participat: Înaltpreasfinția Sa dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, Preacuviosul părinte dr. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, Preacucernicul părinte arhidiacon Florin Sirca, reprezentant al ISJ Arad, Preacucernicul părinte Pompiliu Gavra, directorul Seminarului Teologic, d-na prof. Eugenia Groșan, directorul Colegiului Național „Elena GhibaBirta”, pr. Conf. univ. dr. Lucian Farcașiu, preoți, cadre didactice, părinți și absolvenți ai Seminarului.

Prezentatorul concertului a fost diac. prof. dr. Lucian-Victor Baba, care a evidențiat importanța colindelor ca obicei strămoșesc la români, subliniind faptul că acestea reprezintă o parte integrantă a folclorului religios, valoarea lor fiind neprețuită prin origine și prin vechime. Ele sunt cântecul strămoșesc al poporului român și una dintre cele mai vechi forme de manifestare a folclorului religios românesc. De asemenea, părintele Lucian Baba a accentuat valoarea profund teologică a acestora, ele transpunând în formă populară dogma ortodoxă.

Părintele director Pompiliu Gavra a adus mulțumiri dirijorului corului Seminarului, Ștefan Bugyi, doamnei prof. Veronica Sirca, coordonatoarea grupului de fete de la Colegiul Economic și doamnei prof. Irina Ancuța, care a ales cu multă dăruire câteva dintre mărgăritarele literaturii române.

Corul a abordat un bogat repertoriu: Dimineața lui Crăciun, Noi în seara de Crăciun (culegeri din folclor), În locașul lui Crăciun (comp. Valentin Teodorean), Doamne, a Tale cuvinte (armonizare Ioan Popa Orăștie), Noroc să deie Dumnezeu (comp. Ioan Popa Orăștie), Nouă azi ne-a răsărit (comp. Dimitrie G. Kiriac), Pe-un pătuț de fân și floare, Altă sărbătoare nu-i (culegeri din folclor), Leru-i ler (comp. Gheorghe Șoima), O, ce veste minunată! (Dimitrie G. Kiriac).

Elevii din clasa a XII-a au recitat din operele scriitorilor: Ion Pillat, G. Coșbuc, Radu Gyr, Adrian Păunescu.

Concertul s-a încheiat cu tradiționalul La mulți ani!

Luând cuvântul, Înaltpreasfințitul Părinte dr. Timotei Seviciu a mulțumit corului pentru darul pe care îl oferă

în fiecare an cu ocazia sfințelor sărbători, dar și copiilor care, cu glasurile lor calde și melodioase, ne introduc în atmosfera cu totul specială dinaintea Sărbătorii Nașterii Mântuitorului.

Serbare dedicată Crăciunului la sediul Asociației Nevăzătorilor din Arad

Marți 20 decembrie 2016 la sediul Asociației Nevăzătorilor din Arad, a avut loc serbarea dedicată praznicului Nașterii Domnului. Cu acest prilej, Corul Nevăzătorilor împreună cu un grup de elevi ai Seminarului Teologic Ortodox din Arad, au susținut un concert de colinde tradiționale și poezii specifice sărbătorii.

Corul Nevăzătorilor a fost înființat de părintele Gabriel Mariș consilier social al Arhiepiscopiei Aradului în urmă cu trei ani, fiind pregătit și condus anul acesta, de elevii seminarului. Colindele au umplut de bucurie duhovnicească pe toți cei prezenți.

La finalul concertului, părintele consilier a transmis membrilor asociației, doririle de bine și sănătate, împliniri și bucurii duhovnicești și arhierasca binecuvântare a Înaltpreasfințitului Părinte Timotei Arhiepiscopul Aradului, asigurându-i totodată de permanenta purtare de grijă a blândului ierarh.

La finalul serbării, Dl. Florin Atimuț – președintele asociației, a adus un cuvânt de mulțumire Întâistătătorului Eparhiei arădene pentru ajutorul oferit de fiecare dată la toate activitățile religioase ale asociației prin Sectorul Social. A mulțumit de asemenea enoriașilor Parohiei Țela prin părintele paroh Aurel Blidar, pentru cele 70 de pachete de Crăciun oferite membrilor asociației, dar și altor sponsori care susțin activitățile asociației în cursul anului.

Proiectul social-filantropic „Bucuria de a dăru” în Parohia Arad-Șega 1

În perioada Postului Nașterii Domnului, Asociația „Buna Vestire” din cadrul parohiei Arad-Șega 1, a derulat proiectul „Bucuria de a dăru”. Alături de membrii Asociației au participat și copii din ciclul gimnazial de la Colegiul Tehnic și de Protecția Mediului, împreună cu profesorul de religie Mircea Marți. În cadrul proiectului au avut loc întâlniri cu persoanele vârstnice din

cadru Căminului de asistență socială Arad și copiii de la centrul de primire minori, ambele din cadrul DGAS-PC Arad, unde s-au împărțit daruri și s-a colindat. De asemenea, Duminică, 18 decembrie, membrii corului „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” al parohiei, alături de membrii Asociației, au colindat bolnavii internați la Spitalul Municipal și la Spitalul Clinic de Urgență Arad, iar Marți, 20 decembrie au fost vizitate 50 de familii din cadrul parohiei cărora le-au fost oferite pachete cu alimente pentru masa de Crăciun.

Bucuria a fost deplină, simțind împlinirea gândului de a mângâia cât de puțin pe cei întristați, singuri și năpăstuiți.

Concert de colinde psaltice și folclorice susținut de grupul Sfântul Ioan Damaschin la Arad

În seara zilei de 19 decembrie a avut loc un deosebit concert de colinde, susținut de Grupul Psaltic „Sfântul Ioan Damaschin” condus de protopsalt Daniel Alb. Invitați speciali ai serii au fost Prof. Ștefan-Adelin Rusu, profesor de Religie la Școala Gimnazială Fântânele și Iulia Bock, elevă în clasa a XII-a la Colegiul Național „Moise Nicoară” din Arad, alături de copilașii parohiei Subcetate. Concertul de colinde a fost prezentat de PC Pr. Drd. Sergiu-Vlad Sandu, preot paroh în Parohia Firiteaz, Protopopiatul Arad.

În frumoasa sa alocuțiune, preacucernicia sa a evidențiat câteva aspecte importante ale teologiei și tradiției colindatului: „Există trei elemente reprezentative pentru spiritualitatea românească, fără echivalentă în cultura altor popoare: colinda, doina și dorul. Așadar, colindele, aceste minunate compoziții reprezentative pentru spiritualitatea poporului român, ne relevă faptul că venirea în lume a Mântuitorului Hristos este începutul reconcilierii dintre Dumnezeu și om. Întruparea Fiului lui Dumnezeu este, cu adevărat, Taina împăcării.”

Repertoriul a cuprins colinde populare și folclorice vechi, aparținând diferitelor zone ale țării, iar orchestrația a fost formată din dubă, zurgălăi și vioară, însoțite de intervenții solistice.

Concertul a avut loc în sala festivă a Colegiului Național „Moise Nicoară” și s-a bucurat de prezența și susținerea a peste 350 de persoane, care prin aplauzele și emoția lor au răsplătit munca și efortul colindătorilor.

Evenimentul s-a desfășurat cu binecuvântarea și în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, la inițiativa Asociației Studenților Creștini Ortodocși din România A.S.C.O.R., filiala Arad. La final, ÎPS Arhiepiscop Timotei a binecuvântat pe cei prezenți și, mulțumind corului și copilașilor care au încântat cu glasul lor dulce și blând, auditoriul, a urât cele de cuviință tuturor, spre sănătate și împliniri.

Știrile au fost preluate de pe site-ul episcopiaaradului.ro

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Diac. CAIUS CUȚARU
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.